

Gegužės 20–21 dienomis režisierius Augustas Gornatkevičius pristatys premjerą pagal dramaturgo Haroldo Pinterio pjesę „Aliaska“. Tai – jau ketvirtas kūrėjo spektaklis Panevėžyje, Juozo Miltinio dramos teatre. Pasak jo, spektaklis kviečia susimąstyti, ar gyvename čia ir dabar, ar nesame sustingę laike?

Vieno įtakingiausių šiuolaikinės dramaturgijos atstovo, Nobelio literatūros premijos laureato H. Pinterio pjesė įtraukia į keistą mūsų pasaulio modelį. Tačiau keistas jis tik dėl to, jog laiką ir istoriją jame patiriame kartu su pagrindine veikėja Debora (akt. Ligita Kondrotaitė), kurios praeitis ir dabartis keistai persipynusios, o ateitis – vargu ar galima. Mene apstu pavyzdžių, kuomet vykstant pasaulinėms katastrofoms, epidemijoms, kūrėjai atsigręžia į fantastikos, futurizmo žanrus. Ne išimtis – ir mūsų pandeminis laikas, neseniai sukėlęs didžiulį susidomėjimą zombių apokalipsės tematikos filmais. Visgi subtilesnė ir net Lietuvos teatre dažnai sutinkama tema – individo atskirtis ir miego būseną. Izoliuotas, savo laiko ir gyvenimo nevaldantis žmogus tampa mūsų šiandienos savijautos atspindžiu.

Taip savo laiku (1982 m.) šalia legendinių Michaelo Jacksono „Thriller“ zombių atsirado H. Pinterio „Aliaska“, kurioje aprašoma miego epidemija. Ši realybėje egzistuojanti liga paskutinį kartą fiksuota prieš 100 metų kaip ispaniškojo gripo pandemijos pasekmė. Nenuostabu, jog slūgstant dabartinei pandemijai, imamės sau artimų įvaizdžių, kalbančių apie praėjusios traumos pasekmes ir liekamuosius reiškinius.

Spektaklyje „Aliaska“ jaudinanti vienos moters likimo istorija žiūrovą veikia tiek emociškai, bandant susitapatinti ir įsigyventi į jos jausmus, tiek ir simboliškai. Miego liga tampa dramaturgo, o kartu ir režisieriaus įrankiu kalbėti apie gyvenimo tėkmės suvokimą, brandą kaip sustabarėjimą ir prarastą žmogaus laiką. Kartu, turint omenyje kūrinio parašymo metus, stebint spektaklį ir klausantis teksto, žiūrovas savo galvoje gali kurti tiltus tarp beveik penkių skirtingų dešimtmečių bei stebėti žmonijos istorijos dėsningumus.

H. Pinterio pjesės pasižymi taupumu tekstui, tačiau iškalbingomis pauzėmis, kuriose atsiveria platesnis nei žodžiai pasaulis ir prasmės. Dažnai jos lukštena žmonių susvetimėjimo, bendravimo sunkumų temas ir daugybę kitų keblių visuomenės reiškinių. Tarptautinį pripažinimą kaip vienas kompleksiškiausių dramaturgų po Antrojo pasaulinio karo pelnęs H. Pinteris, be pjesių teatrui, rašė radijo ir televizijos dramas bei daugybę sėkmingų kino scenarijų. Tarp jų yra trys filmai, kuriuos režisavo garsusis Josephas Losey: „Tarnas“ (1963), „Nelaimingas atsitikimas“ (1967) ir „Tarp“ (1970). H. Pinteris pasižymėjo ir kaip puikus poetas, jo eilėraščiai, kaip ir eilių rinkinys „Karas“ (2003), dažnai atspindėjo politines kūrėjo pažiūras.

Augustas Gornatkevičius – jaunosios kartos režisierius, 2020 metais Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje baigęs režisūros magistro studijas. Savo kūryboje analizuojamas amžinąsias žmonijos problemas A. Gornatkevičius pritaiko šiandienai. Režisierius nevengia teatro ir kino jungčių, jo darbuose daug nuorodų į aplinkinius kontekstus, siurrealizmo, sapno, fantazijos elementų, susvetimėjimo jausmo. Aktyvų kūrybinį darbą pradėjęs dar studijuodamas, nuo 2017 metų režisierius biografijoje jau skaičiuoja septynis spektaklius keturiuose šalies teatruose ir net kelias Auksinių scenos kryžių nominacijas, pavyzdžiui, už paskutinįjį darbą Kauno nacionaliniame dramos teatre – „Emilių Emilis“.

Kartu su A. Gornatkevičiumi spektaklį kuria scenografijos ir kostiumų dailininkė Simona Davlidovičiūtė, kompozitorius Jokūbas Tulaba, choreografė ir judesio koordinatore Gintarė Šmigelskytė, vaizdo projekcijų autorius Paulius Jakubėnas, šviesų dailininkas Julius Kuršis, šviesų dailininko asistentas, operatorius Renaldas Bartulis, režisieriaus asistentė Kotryna Siaurusaitytė. Spektaklyje vaidina Ligita Kondrotaitė, Emilis Pavilionis, Ieva Brikė, Lolita Martinonytė, Laimutis Sėdžius.

Juozo Miltinio dramos teatro inf.

A.Gudo nuotr.

